

In en om het water (groep 5 en 6)

Suggesties voor voorbereiding en verwerking van voorjaarsexcursie

Om de voorjaarsexcursie te verrijken en de leeropbrengst bij leerlingen te vergroten, hebben we hieronder een aantal suggesties voor voorbereiding en verwerking van de excursie op een rij gezet. Na een overzicht met algemene suggesties, volgt een aantal specifieke verwijzingen naar bijvoorbeeld filmpjes, quizen, puzzels, proefjes en ander lesmateriaal op internet opdat u snel aan de slag kunt.

Algemene suggesties voor bronnen en werkvormen

Voor de voorbereiding

- vooraf bespreken: wat weten we al van het thema? Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een woordweb. Kunnen de leerlingen na de excursie hun woordweb verder uitbreiden?
- wat gaan we onderzoeken tijdens de excursie; welke vragen willen we stellen?
- (start) inrichten van thematafel, bijvoorbeeld een seizoenstafel
- volg informatie over het thema uit de natuurmethode
- gastles, bijvoorbeeld over water. Zie voor informatie over gratis watergastlessen www.nmeoverbetuwe.nl. In overleg zijn mogelijkheden voor een gastles te bespreken. Afhankelijk van de aanbieder kunnen aan een gastles extra kosten verbonden zitten.

Voor de verwerking

- napraten, wat wisten we al en wat hebben we erbij geleerd? Uitbreiding woordweb
- de ervaring van de excursie kan in een groter geheel geplaatst worden. Bijvoorbeeld verder werken over water en waterkwaliteit na een waterexcursie.
- filosoferen over de natuur: de waarde, de vijanden/bedreigingen, wat doet het met jou ...
- verwerking in de taal. Voorbeelden: maken van een opstel, gedicht of elfje, woordzoeker of puzzel met woorden die betrekking hebben op het thema. Leerlingen kunnen een gezamenlijke krant maken of een korte spreekbeurt geven.
- aan de hand van foto's "testen" wat is blijven hangen van een excursie
- een tekening maken, bijvoorbeeld over wat (elk kind apart) speciaal aansprak
- de thematafel verder inrichten
- knutselen, bijvoorbeeld een collage maken met de vondsten die buiten gedaan zijn
- spelletjes doen, bijvoorbeeld memory met zelfgemaakte kaartjes. Elk kind maakt 2 dezelfde kaartjes van iets wat hij/zij gezien heeft. Een quiz met (gebieds)vragen, waarbij kinderen met ja of nee kunnen antwoorden. Of een spel op dezelfde wijze als "ik ga op reis en neem mee ...", maar dan "ik ging op excursie en zag ..., ..., ..., ..., "".
- volg informatie over het thema uit de natuurmethode

Specifieke verwijzingen

- **Aanrader:** Op www.webje-wijzer.nl staan filmpjes, taal-, knutsel- en muziekopdrachten etc. die aansluiten bij dit onderwerp verzameld onder 'natuur' en dan thema 'sloot en plas'

Korte filmpjes voor voorbereiding in de klas:

- Ontwikkeling van larve tot libel (1:48 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20030611_libellenlarven03
- Libellenlarve (2:29 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20030611_libellenlarven01
- Muggen (1:35 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20071220_muggen01
- Waterspin (1:56 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20030611_waterspin01
- Poelslak (3 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20030611_poelslak01
- Slootdiertjes. Wat leeft er in de sloot? (2:00 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20100601_slootdiertjes01
- Ademhaling bij vissen (2:16 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20050614_duiken01
- Hoe zwemt een kikker? (0:56 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20031127_cndpclipb04groene
- Van kikkerdril tot kikker (2:40 min.) http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20101210_kikkers01

Nieuws uit de natuur:

- **Aanrader.** Aflevering met het thema 'Leven in de sloot' (19 min.) http://www.ntr.nl/player?id=TELEA_1038705
- Aflevering van Nieuws uit de natuur (20 min.) met het thema 'waterkringloop'.
http://www.ntr.nl/player?id=TELEA_1050334

Proefjes voor voorbereiding of verwerking en uitbreiding op het thema 'water':

- Kort instructiefilmpje (1:50 min.) over het zelf schoonmaken van water, kan in de klas gedaan worden.
http://www.schooltv.nl/beeldbank/clippopup/20060913_waterschoonmak
- Aflevering van Nieuws uit de natuur met het thema 'water'. Hierin worden ook een aantal proefjes gedaan die in de klas uitgevoerd kunnen worden. http://www.ntr.nl/player?id=NPS_1175583

Verwerking:

Neem een paar waterdiertjes als thema en laat deze verder uitwerken door de leerlingen: wat eet het, hoe ademt het, waar leeft het precies etc.. Uitkomsten kunnen bij elkaar gebracht worden in een collage of gezamenlijk boekwerkje.